

Een blauwdruk helpt veehouders om planmatig aan de slag te gaan met het verbeteren van de jongveeopfok. In een serie artikelen lichten specialisten, studenten en veehouders de hoofdlijnen van de checklist per levensfase toe. Dit introverhaal schetst de achtergronden.

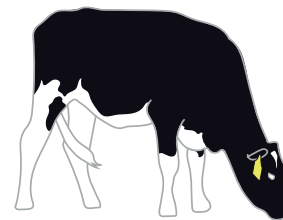
DEEL 1
GEBORTE

DEEL 2
EENLINGBOXEN

DEEL 3
GROEPSHOKKEN

DEEL 4
LIGBOXEN

Blauwdruk als rode draad voor jongveeopfok

Kennis over de opfok van jongvee is ruimschoots voorhanden. Maar deze is verspreid over verschillende gespecialiseerde partijen. In een zogenaamde blauwdruk is alle kennis nu gebundeld. Dit biedt een rode draad en handvatten om verbeteringen in de opfok gestructureerd aan te pakken.

TEKST WICHERT KOOPMAN

De initiatiefnemers hadden het niet beter kunnen timen. Twee jaar geleden startte een brede coalitie van adviseurs met de ontwikkeling van een blauwdruk voor de opfok van jongvee. Sinds die tijd is de zorg voor kalveren en pinken met stip gestegen op het prioriteitenlijstje van melkveehouders. Dit merkt ook dierenarts Niels Groot Nibbelink van veterinaire centrum Someren. 'Een groot deel van de veehouders is sterk gemotiveerd om verbeteringen in de opfok door te voeren. Gemiddeld genomen gaat het best goed, maar op veel bedrijven valt er ook nog veel te winnen', zo stelt hij vast. 'Kennis is er genoeg', aldus Groot Nibbelink. 'Maar adviseurs richten zich vaak op hun eigen specialisme. En het ontbreekt de veehouder aan overzicht. Een totaalaanpak komt daardoor vaak niet van de grond', vertelt de dierenarts.

Indeling per levensfase

Groot Nibbelink schetst met zijn verhaal de aanleiding om een zogenaamde blauwdruk voor de jongveeopfok te ontwikkelen.

Om veehouders te ondersteunen bij het verbeteren van de jongveefok is een brede groep van partijen twee jaar geleden het project 'Blauwdruk jongveefok' gestart. Deze partijen zijn: HAS Hogeschool Den Bosch, Vetvice, FrieslandCampina, MSD Animal Health, CalfOTel, Agrifirm en Nutrifeed. Een concept voor de blauwdruk is opgesteld door een groep dierenartsen, onder wie Jan Hulsen van veterinair adviesbureau Vetvice. Samen met docente Aline van Genderen van HAS Den Bosch voerde hij de leiding over het project.

Veel werk werd uitgevoerd door studenten die samen met veehouders de concept-blauwdruk toetsten in de praktijk. Het document dat nu op tafel ligt, is een lijst van zogenaamde succesfactoren op het gebied van bijvoorbeeld huisvesting, hygiëne, werkwijze en organisatie. Met elkaar staan deze garant voor een succesvolle en probleemloze opfok. De lijst is opgedeeld per levensfase en per succesfactor is nauwkeurig omschreven wat de ideale situatie zou moeten zijn. Een veehouder kan de checklist samen met zijn adviseurs langslopen en zo ontdekken waar op zijn bedrijf verbeteringen mogelijk zijn.

Brede aanpak succesfactor

Deze sectorbrede aanpak is volgens Marco van Boheemen, productmanager jongvee bij Agrifirm, de kracht van dit project. 'De

adviezen die de blauwdruk geeft, overstijgen de commerciële belangen van de verschillende partijen. Bovendien worden veehouders en adviseurs gestimuleerd om de opfok echt gestructureerd aan te pakken en niet te blijven steken in het oplossen van deelproblemen', geeft hij aan.

Het feit dat een grote groep studenten actief heeft meegewerkt aan de ontwikkeling noemt Van Boheemen een groot voordeel. 'Tenslotte zijn studenten de veehouders en adviseurs van de toekomst. Als zij snappen wat er nodig is voor een goede jongveefok, dan heeft de hele sector daar profijt van.'

Getoetst in praktijk

Koen Hobbelt werkte als student mee aan de ontwikkeling van de blauwdruk en boert inmiddels in maatschap op het ouderlijk bedrijf in Enschede. 'Om ons bedrijf verder te optimaliseren willen we de productie en de levensduur van de koeien verhogen. En dat begint al bij het jongvee. Een kalf dat tijdens de opfok problemen tegenkomt, zal als koe nooit maximaal produceren', stelt de jonge veehouder.

'Bij het werken aan dit project kwamen we erachter dat er heel veel kennis is over jongveefok, maar dat veehouders hier niet altijd van profiteren', geeft Hobbelt aan. Dit wordt volgens hem voor een belangrijk deel veroorzaakt doordat deze kennis versnipperd bij de veehouder terecht komt. 'Als je jongveespecialist je dit adviseert en je dierenarts dat, hoe moet je als boer dan weten wat je moet doen?', schetst hij het dilemma waar veel veehouders tegenaan lopen.

'Deze blauwdruk kan echt helpen om de basis voor een succesvolle opfok te leggen. We hebben de checklist intensief getest met veehouders in de praktijk, waardoor deze breed toepasbaar is', stelt Koen Hobbelt.

Hij wijst er verder op dat bijvoorbeeld goed is nagedacht over een duidelijke omschrijving van de succesfactoren. 'Wat is een dik ingestrooid kalverhok? Daar kunnen twee veehouders heel verschillend over denken. In de blauwdruk staat precies omschreven hoe je bepaalt of dik ingestrooid ook echt dik ingestrooid is', geeft hij als voorbeeld.

Zelf verwacht de jonge veehouder de blauwdruk er zeker nog eens bij te pakken. 'Met dit document in de hand sta je als veehouder meer je mannetje tegenover de specialistische kennis van een adviseur. Zo kun je beter aangeven wat je van hem of haar verwacht.'

Blauwdruk geeft handvatten

Namens FrieslandCampina dacht Hanneke van Wichem, programmaleider diergezondheid en welzijn, mee over de ontwikkeling van de blauwdruk. 'In ons kwaliteits- en duurzaamheidsprogramma Fokus Planet is de afgelopen jaren steeds meer aandacht gekomen voor kalveropfok. Hiermee geven we aan dat wat ons betreft een goede jongveefok hoort bij een duurzame melkveehouderij', motiveert ze de inzet van de zuivelcoöperatie. 'De blauwdruk bundelt kennis en biedt veehouders daarmee een rode draad en handvatten om de jongveefok op hun bedrijf echt te verbeteren.'

'De blauwdruk is een goed onderbouwd en praktisch document geworden', verwoordt Van Boheemen van Agrifirm de eindconclusie van de stuurgroep. 'Deze kan echt helpen om de jongveefok in de Nederlandse melkveehouderij op een hoger plan te brengen', stelt hij. 'We hopen dan ook dat zo veel mogelijk partijen in de sector dit initiatief omarmen en met de blauwdruk aan de slag gaan. De deelnemende partners zullen zich hier in ieder geval voor gaan inzetten.' |

